

sofické, biologické, psychologické a zvláštní), náboženské, ethické a právní, trestní, národohospodářské, sociogeografie, demografie, statistiky a j. s četnými dalšími podděleními.

Program ročnice II. (1897—98) jest celkem týž jako první. Přehled literární jeví v uspořádání svém některá zlepšení co do soustavy vědných rubrik. Předdeslána pojednání: E. Durkheim, De la définition des phénomènes religieux a H. Hubert et M. Mauss, Essai sur la nature et la fonction du sacrifice týkají se jevů náboženských. V prvním zkoumá D. dosavadní definice jevů náboženských, kteréž kladou jich podstatné znaky v měnlivý obsah a přichází na základě svých názorů sociologických k výsledku, že jevy tyto vyznačuje závazná víra (croyances) souvislá s určitými úkony zevními (kultus, pratiques), kteréž vztahují se na předměty dané v této víře. Náboženství jest organisovaný celek těchto jevů. U práva a mravnosti záleží naproti tomu podstatný znak v jednání, chování se, nikoli ve věření. Imperativy náboženské předpisují určité myšlení, imperativy právní a mravní jisté konání. Fakt náboženský jest výsledek kolektivního myšlení (na rozdíl od ideace individuální). — Druhý článek H. Hubertův a M. Maussův jest učená studie o povaze a úkonech oběti dle náboženských pramenův indických, semitických a řeckolatinských.

4. V *České myslí* (red. Fr. Čáda, Fr. Drtina, Fr. Krejčí) ročn. I. 1900, seš. 1. násl. podává dr. Bř. Foustka přehled různých řešení problému základního a rozlišného jevu společenského dle prací sociologů Giddingsa, Vaccara, de Greefa, Novikova, Durkheima, Tardea, Baldwin, Haurioua. Podrobněji jsou probrány theorie zejména Giddingsova a Tarde-ova.

5. V *Rozhledech* (red. J. Pelc) ročn. IX. 1899—1900, č. 14—22 pojednává E. Hoffer o »Organické theorii v sociologii«, kterouž zastupují zvláště Spencer, Schäffle, Fouillée (analogie biologického organismu a společnosti) a nejuplněji bez výhrad Lilienfeld a Worms (totožnost sociálního organismu s biologickým). H. posuzuje střízlivě význam těchto výkladů společnosti lidské. Veškeré vysvětlovací principy jevů sociálních nelze nalézt v biologii a ve všeobecných zákonech přírodních; organická theorie pomíjí psychologický a historický výklad vývoje společenského, při němž nelze mluvit o zákonech (ve smyslu zákonů přírodních) jako spíše o empirických všeobecninách. — Z téhož ročníku *Rozhledů* uvádíme: Fr. Krček, Kantův vliv na vědu sociální v jejím nejnovějším vývoji (č. 17, 18) dle přednášky prof. dra. O. Gerlacha, otištěné v Zeitschrift f. d. ges. Staatswissenschaft (herausg. v. A. Schäffle) 1899, 4. Heft (zvl. o názorech R. Stammlera, Wirtschaft u. Recht n. d. mater. Geschichtsauffassung, Lpzg. 1896); G. Sergi, Přítomnost a budoucnost národů (č. 7, 8; překlad kapitoly o křesťanství ze spisu H. St. Chamberlaina, Die Grundlagen des XIX. Jahrhunderts, 1899 (č. 2—13).

6. *Naše Doba* (red. Dr. T. G. Masaryk), ročn. VII. (1899—1900) obsahuje statě: Dr. K. Bücher, Hospodářství přírodních národů (seš. 1—3); E. Meyer, Hospodářský vývoj starověku (seš. 8—11). —

*

Z časopisů (r. 1900): Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reiche, XXIV., č. 1: Eulenburg, Über die Möglichkeit und die Aufgaben einer Socialpsychologie.

Zeitschrift für Socialwissenschaft, III., č. 5: Schultze, Zur evolutionistischen Ethik (Zpráva o spisu Alexandra Sutherlanda, The origin and growth of the moral instinct, jež referent pokládá za jeden z nejdůležitějších zjevů toho oboru v novější době).

Neue Zeit XVIII., č. 14 a 15: Cunow, Philosophie und Wirtschaft, č. 32 až 34: Berdajev, Fr. A. Lange und die kritische Philosophie in ihren Beziehungen zum Socialismus.

... Socialistische Monatshefte, IV., č. 2: Gystrow, Die Sociologie des Genies, č. 3: Karski, Gechichtsphilosophisches zur Bernstein Frage, č. 4: Bernstein, Zum Thema Socialliberalismus und Collectivismus, č. 5: Oppenheimer, Socialliberalismus oder Collectivismus? č. 6: Bernstein, Naturprincipien in Wirtschaftsfragen.

Zeitschrift für Volkswirtschaft, Socialpolitik und Verwaltung, IX., č. 3: Hawelka, Herbert Spencer. (Článek k 80. narozeninám velikého filosofa.)

Statistische Monatschrift, n. ř. V.; č. 6 a 7: Hawelka, Ein System der objektiven Sociologie. (Kritika Costeova spisu »Les principes d'une sociologie objective«.)

Revue d'Économie Politique, XIV., č. 3: Limousin, La Cénécosophie ou socio'logie, č. 4: Schmidt, Rapports de l'Économie Politique avec la Morale et le Droit.

Journal des Économistes, 59, č. 12: Molinari, Le problème du gouvernement individuel.

Political Science Quarterly, XV., č. 1: Willoughby, Value of Political Philosophy, č. 2: Dunning, The Politics of Aristotle. H.

Z knihopisu: — Nossig-Proschnick, Zur sociologischen Methodenlehre. Bern 1900. — Vorländer, Kant und der Socialismus, Berlín 1900. — Woltmann, Der historische Materialismus. Darstellung und Kritik der marxistischen Weltanschauung. Düsseldorf, 1900. — Weberová, Fichtes Socialismus und sein Verhältniss zur Marx'schen Doctrin. Freiburg v Br. 1900. — Weisengrün, Der Marxismus und das Wesen der sozialen Frage. Lipsko, 1900. — Bonhoff, Christenthum und christlichsoziale Lebensfragen. Lipsko, 1900. — Ziegler, Individualismus und Socialismus im Geistesleben des 19. Jahrhunderts. Drážďany, 1899. — Stein, An der Wende des Jahrhunderts. Versuch einer Kulturphilosophie. Freiburg v Br., 1899. — Bücher, Arbeit und Rhythmus, II. vyd., Lipsko, 1899. (Pokus o provedení důkazu, že práce jest formálně i věčně základem poesie.) — Zenker, Die Gesellschaft, I., Natürl. Entwicklungsgesch. der Gesellschaft. Berlín 1899. — Pikler u. Somlo, Der Ursprung des Totemismus. (Příspěvek k materialistické filosofii dějinné.) Berlín, 1900. — Walter, Die Propheten in ihrem socialen Beruf und das Wirtschaftsleben ihrer Zeit. (Příspěvek k dějinám sociální ethiky.) Freiburg v Br., 1900. — Coste, Les principes d'une sociologie objective. Paříž, 1899. — Alengry, Essai historique et critique sur la sociologie chez Auguste Comte. Paříž, 1900. — De la Grasserie, Des religions comparées au point de vue sociologique, Paříž, 1899. — Flach J., Le levirat et les origines de la famille. Paříž, 1900. — Duprat G. L., Les causes sociales de la folie. Paříž, 1900. — Coste A., L'expérience des peuples et les prévisions qu'elle autorise. Paříž, 1900. — Ammon O. et Muffang H., L'ordre social et ses bases naturelles. Paříž, 1900. — Duprat G. L., Science sociale et démocratie. Essai de philosophie sociale. Paříž, 1900. — Block, Aphorismes politiques et moraux. Paříž, 1900. — Boulard: Le collectivisme intégral, philosophique et pratique. — Gumpłowicz L., Aperçus sociologiques. Lyon, 1900. — Lubin, Let there be light. (Vypravování o schůzkách dělníků, jich pátrání po příčinách chudoby a společenské nerovnosti, jich rozhovory a záměry za účelem nápravy zla.) N. York. — Graham, English political philosophy from Hobbes to Maine. N. York, 1900. — Jennings, People and Property. N. York, 1900. — Coit and Ritchie, Ethical democracy; essays in social dynamics. Londýn, 1900. — Patten, The development of english Thought. (Úvaha o hospodářském výkladu dějin.) N. York, 1899. — Dorman M. R. P., The mind of the nation. Londýn, 1900. — Macpherson H., Herbert Spencer: The man and his work. Londýn 1900. — Ferri E., Sociologia criminale. 4. vyd. Turin, 1900. — Cosentini F., La sociologia e G. B. Vico. Savone, 1899. — De Martini, Dell' impossibilità di una scienza sociologica generale. Řím, 1900. — Allievo: Saggio di